

[Time : 3 Hours]

[Marks : 100]

N.B: 1. Attempt **all** questions.

1. Answer in not more than **two sentences** : **20**
- 1) Write any two important features of the Govt. of India Act, 1935.
  - 2) What is doctrine of severability?
  - 3) What is double Jeopardy?
  - 4) Write any two important features of Money Bill?
  - 5) What is court of record?
  - 6) Enumerate any two guidelines laid down by Supreme Court in Vishakha vs St of Rajasthan.
  - 7) Who can pardon the sentence of death?
  - 8) Write two important features of the 9th Schedule.
  - 9) What is Habeas Corpus?
  - 10) What is Stare Decisis?
2. Short notes (**any four**) : **20**
- 1) State Emergency
  - 2) Preamble
  - 3) Union Public Service Commission
  - 4) Judicial Review
  - 5) Right to Free Legal Aid
  - 6) Ordinance making power of the executive
3. Answer **Any Two** : **20**
- 1) Dakshin Pradesh (fictitious), a state in South India prescribes 69% reservation for backward classes. This was challenged in the Supreme Court of India.
    - (a) What are the grounds for reservation to scheduled castes in the constitution?
    - (b) What is the prescribed limit for reservation?
    - (c) Write exception to the limit.
  - 2) Ramesh was working as assistant superintendent in a Govt. Office. After retirement of his senior he unofficially started working on the post of Sr. Superintendent.
    - (a) Which writ can be issued in the above situation against Ramesh?
    - (b) What are the conditions for the issue of this writ?
  - 3) Radhika is a resident of Bandra. She is a student of a Law College. Every day when she travels to her college she notices some street children begging at the traffic signals. She wants to help & improve their condition.
    - (a) What are the Constitutional provisions to protect children in the above situations?
    - (b) What will you do to help Radhika?

TURN OVER

4. Answer **Any Four** :

48

- 1) Discuss the salient features of the Indian Constitution.
- 2) What is National Emergency? Discuss the issues relating to National Emergency in the light of A.D.M. Jabalpur vs Shivkant Shukla.
- 3) Explain the concept of Trade Commerce & Intercourse with the help of constitutional provisions & case laws.
- 4) What is Constitutional Amendment? Explain Amendment with the help of Supreme Court cases.
- 5) Discuss Judicial Activism of Supreme Court on Right to Healthy Environment.
- 6) What provisions are laid down in the constitution against practice of Untouchability? Explain with the help of The Protection of Civil Rights Act, 1955.

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : ३ तास)

(गुण : १००)

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

१. थोडक्यात उत्तरे लिहा :

- १) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया अॅक्ट, १९३५ चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) डॉक्टरिन ऑफ सेवेरीबिलिटी म्हणजे काय?
- ३) डबल जिओपार्डी म्हणजे काय?
- ४) मनी बिल चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- ५) कोर्ट ऑफ रेकार्ड म्हणजे काय?
- ६) विशाखा विरुद्ध राजस्थान राज्य सरकार यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेले दोन निर्देश लिहा.
- ७) मृत्युची शिक्षा वर माफी कोण बहाल करू शकतो.
- ८) नववे शेड्यूल चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- ९) हेबीयस कार्पस म्हणजे काय?
- १०) स्टरे डेसेसीस म्हणजे काय?

२०

२. टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- १) राज्यातील आणीबाणी
- २) प्रिआंबल
- ३) संघ राज्य सेवा आयोग
- ४) न्यायाधिक पुनर्विलोकन
- ५) मोफत कायदेशीर सल्ल्याचे अधिकार
- ६) ऑर्डिनंस जाहीर करण्याचे कार्यकारी मंडळाचे अधिकार

२०

३. कोणतेही दोन :

- १) दक्षिण प्रदेश (काल्पनिक) हे दक्षिण भारतातील राज्य आहे. या राज्यात ६९% आरक्षण देण्यात येते. या आरक्षणाच्या तरतूदीला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले.
  - (अ) अनसूचित जातीच्या नागरिकांना आरक्षण देण्याच्या कोणत्या तरतूदी राज्यघटनेत नमूद आहेत.
  - (ब) आरक्षणाच्या तरतूदी किती टक्के पर्यंत मर्यादीत आहेत.
  - (क) त्याचे अपवाद लिहा.

२०

- २) रमेश एका सरकारी कार्यालयात सहाय्यक निरिक्षक या पदावर नियुक्त होता. त्याचे वरिष्ठांची बदली झाल्यावर रमेश ने बेकायदेशीर रित्या स्वतः वरिष्ठ निरिक्षकाच्या पदावर काम करण्यास सुरुवात केली.
- (अ) रमेश विरुद्ध कोणती रिट दाखल करता येईल.
- (ब) ही रिट दाखल करण्याचे कारणे लिहा.
- ३) राधिका बांद्रा ची रहिवाशी आहे. ती एका विधी महाविद्यालयाची छात्रा आहे. दररोज कॉलेजमध्ये जातांना तिला ट्रॅफिक सिग्नलजवळ लहान मुलं भिक मागतांना आढळतात. ती त्या मुलांची मदत करण्यास उत्सुक आहे.
- (अ) वरील परिस्थितीत मुलांचे संरक्षण करण्याची कोणती तरतूद संविधानात आहे.
- (ब) राधिकाला मदत करण्यासाठी तुम्ही कोणती पाऊले उचलणार.

४. कोणतेही चार :

- १) भारतीय राज्यघटनेचे ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) राष्ट्रीय आणीबाणी म्हणजे काय? ए.डी.एम. जबलपूर विरुद्ध शिवकांत शुक्ला या केसच्या अनुशंधाने राष्ट्रीय आणीबाणी स्पष्ट करा.
- ३) ट्रेड कॉमर्स व इंटरकोर्स या संदर्भास राज्यघटनेच्या तरतुदी व केस लॉ च्या मदतीने स्पष्ट करा.
- ४) राज्यघटनेचे बदल म्हणजे काय? सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायानिवळ्यांच्या मदतीने स्पष्ट करा.
- ५) सर्वोच्च न्यायालयाची सक्रियता स्वस्थ पर्यायवरणाचे अधिकार या संदर्भात स्पष्ट करा.
- ६) अस्पृश्यता निवारणासाठी भारतीय राज्यघटनेतील तरतुदी लिहा. नागरी संरक्षण कायद्याच्या मदतीने स्पष्ट करा.